

**Protokoll fra møte i Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr
VKM, mandag 25. oktober 2004, kl. 10.00-14.00**

Deltakere:

Fra Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr

Anne-Katrine Haldorsen (møteleder), Aksel Berntoft, Marc Berntssen, Gro-Ingunn Hemre, Magny Thommasen, Harald Volden

Forfall: Marit Aursand og Arne Flåøyen

Fra sekretariatet til VKM:

Kirstin Færden, Marie Louise Wiborg og Anne Finstad (Ref.)

Fra Mattilsynet

Knut Flatlandsmo

1. Velkommen, registrering av eventuelle fravær og habilitet

Direktør for sekretariatet for vitenskapskomiteen (VKM) ønsket velkommen og kom med litt generell informasjon om VKM og opplyste at sekretariatet 1 november er komplett da de siste koordinatorene er på plass. Deriblant koordinator for faggruppe 6.

Det ble informert om habilitetsskjemaet som skal utfylles en gang i året. På hvert møte skal imidlertid medlemmene få muntlig forespørsel om de er habile til noen av sakene som er på dagsorden. Hvis noen er inhabile skal disse gå ut fra møterommet når aktuell sak behandles. Ingen erklærte seg inhabile på dette møtet.

Når det gjelder godtgjøring fås dette for de antall timer møtene tar, samt for forberedelser. Reisetid vil ikke dekkes. Omtrent halvparten av medlemmene i faggruppen holder til i Bergen og noen av møtene i faggruppen vil avholdes der.

2. Godkjenning av dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent med følgende endringer:

Sak (04/601) vedrørende grenseverdier for dioksinlignende PCB ble besluttet flyttet frem på dagsorden siden representanten fra Mattilsynet ønsket å forlate møtet etter sin orientering.

3. Saker til behandling i faggruppen

Grenseverdier for dioksinlignende PCB (04/601)

Mattilsynet orienterte om EU kommisjonens arbeid med å fastsette nye av grenseverdier for dioksinlignende PCB i fôrvarer. Arbeidet skal ferdigstilles innen utgangen av 2004. Mattilsynet ønsket innspill på om på forslagene var akseptable, spesielt forslaget for grenseverdi i fiskeolje

Vedtak:

Faggruppen mente, slik saken ble fremlagt, at diskusjonen rundt fastsettelse av grenseverdier ikke omhandler risikovurdering. Det er per i dag ikke tilstrekkelig med data til å kunne risikovurdere om de foreslåtte grenseverdiene for dioksinlignende PCB i fôr medfører helseeffekter i fisken. I følge faggruppen finnes det lite dokumentasjon på oppkonsentrering av dioksinlignende PCB i fisk fra fôr. Faggruppen ønsker imidlertid å se nærmere på saken når hele skal regelverket for både dioksiner og dioksinlignende PCB skal revurderes innen utgangen av 2006.

4. Presentasjonsrunde og forventninger

Faggruppemedlemmene presenterte seg og sine forventninger til arbeidet i Vitenskapskomiteen og i sekretariatet.

Faggruppemedlemmene stadfestet at det er meget viktig at de vurderinger som faggruppen gjør er basert på et vitenskap grunnlag og at dette tydelig kommer frem i dokumentasjonen av vurderingene. Denne gruppen skal i hovedsak jobbe for dyrets helse, men det er viktig at vurderingene har et helhetsperspektiv (dyrets helse, bonde/oppdretter og miljø), og at man derfor samarbeider på tvers av gruppene i VKM.

Faggruppemedlemmene håper på et godt samarbeid slik man kan imøtekomme mattilsynets behov på en god måte og at man fanger opp de signaler som kommer internasjonalt så vel som nasjonalt. For å unngå dobbeltarbeid bør gruppen unngå å gjøre de samme vurderingene som vil bli gjort av EFSA, men at det er viktig å komme med innspill FØR EFSA's vurdering er gjort. Særlig gjelder dette særnorske behov.

Faggruppemedlemmene poengterte også viktigheten av at VKM kun skal jobbe med risikovurdering og ikke risikohåndtering og at man tydelig skilte mellom dette.

Det ble bestemt at VKM skal ha en fortløpende dialog med Mattilsynet om de saker som skal/bør diskuteres/vurderes i faggruppen.

5. Mandat, vedtekter og roller

Mandatet til VKM ble gjennomgått. Hovedformålet i VKM er å sikre uavhengige vitenskapelige risikovurderinger for Mattilsynet. VKM kan også ta opp relevante saker på eget initiativ. Dette forutsetter at Mattilsynet og konstitusjonelt ansvarlig departement orienteres. **Medlemmene i Vitenskapskomiteen representerer seg selv og ikke sin arbeidsgiver når de utfører arbeid i VKM.**

Alle medlemmer i VKM er pliktige til å informere faggruppeleder og/eller leder av vitenskapskomiteen i saker de føler seg inhabile i. Sekretariatet har utarbeidet et forslag til et habilitetsskjema som ble presentert på møtet.

Møteleder refererte kort til de utdelte bakgrunnsdokumentene som blant annet belyser terminologien som benyttes i risikoanalysen og forskjellene mellom risikovurdering og risikohåndtering.

Alle agendaer og protokoller fra faggruppemøtene, samt alle risikovurderinger fra VKM skal publiseres på VKM.no.

Det er ønskelig at vurderingene gjort av faggruppene skal legges ut i full tekst på norsk, og også på engelsk i de saker dette er hensiktsmessig. Sekretariatet skal også lage en publikumsvennlig kort versjon av de vurderinger som er gjort både på norsk og engelsk.

Sakspapirer som sendes ut i forkant av møtene anses som personlig post til hvert medlem da medlemmene i komiteen representerer seg selv og ikke instituttet de kommer i fra.

Arbeidsdokumenter som sendes mellom medlemmene og VKM er unntatt offentligheten, men offentliggjøres når vurderingen er slutført. Dissenser skal skrives og diskuteres i vurderingen.

6. Oppfølging av saker fra andre møter i VKM

Protokoller fra tidligere møter i hovedkomiteen ble gjennomgått. Når det gjaldt helhetsvurdering av fisk, som Mattilsynet har bedt Vitenskapskomiteen å vurdere, ble det påpekt at det var naturlig at fôrgruppen (Faggruppe 6) var presentert i dette arbeidet. Det ble vist til at alle matskandalene i Europa har startet med fôret: gjelder prioner fra fôr til kyr (BSE), og dioksiner i kyllingfôr, og nå pågående dioksiner i fôr til kyr i Nederland.

7. Samarbeidsformer og arbeidsmetoder

Rutiner knyttet til samarbeidsformer og arbeidsmetoder ble diskutert. Saker på risikovurdering skal komme som oppdrag fra Mattilsynet, men VKM kan også ta opp relevante saker på eget initiativ. Andre instanser kan reise spørsmål via Mattilsynet.

Spørsmål fra Mattilsynet blir plassert til den aktuelle faggruppen og levert koordinatoren som er sekretariatets kontakt til Mattilsynet og faggruppen. Koordinatoren kontakter videre faggruppelider og fremskaffer relevante saksdokumenter og tilrettelegger arbeidet i faggruppene, herunder fremskaffe relevant litteratur og eventuelt bestille utredninger hos FoU-miljøene. Koordinatorene skal også innkalle til faggruppemøter og etterarbeide faggruppens risikovurderinger, kvalitetssikring og kortversjon av vurderingene.

De fleste sakene som skal opp til vurdering skal gjennomgås på faggruppemøter. I noen tilfeller, som for eksempel i hastesaker, kan vurderingene gjøres ved hjelp av e-post. Sakene som skal løses vil imidlertid ikke ha en tilfredsstillende progresjon om ikke alle er sitt ansvar bevisst. Det er viktig at medlemmene responderer på e-post fra sekretariatet, samtidig som sekretariatet kun sender saksdokumenter som har en form og et innhold som lar seg kommentere. Sekretariatet bør være presis i sin formulering, med konkrete spørsmål og med tidsfrister for tilbakemelding. En person bør alltid få hovedansvaret for å følge opp hver enkelt sak når oppfølging er aktuell. Denne personen bør sørge for at progresjonen er tilfredsstillende og at sakene er godt forberedt til møtene.

I utgangspunktet er det satt opp til at faggruppen avholder ca. 4 møter i året.

Det vil bli opprettet en egen webside for VKM hvor blant annet dagsordener, møtereferater og risikovurderinger skal legges ut. Faggruppemedlemmene ble orientert om at det også tas sikte på å legge ut et bilde av alle medlemmene i VKM med en liten presentasjon av hver enkelt i form av en kort CV. Inntil videre blir all informasjon fra VKM lagt ut på FHI sine hjemmesider under lenken ”Mattrygghet”.

Supplering av faggruppen

I faggruppe 6 har Arne Flåøyen søkt om å melde seg ut av gruppen da han skal tiltre som nasjonal ekspert i DG Research i EU kommisjonen 1. november 2004 for en periode på inntil 4 år. Faggruppe 6 mangler derfor kompetanse. Faggruppen bør suppleres med minst en person og eventuelt en til med en annen kompetanse.

Følgende kompetanse er aktuell for faggruppen:

- Fôr-teknologi kompetanse. Det vil si kompetanse på de prosesser / teknologi som benyttes fra råvare til ferdig produkt.
- Modeller for miljøeffekter i det akvatiske miljø
- Mikroorganismer/enzymer. Enzymer som tilsetninger i fôr
- Plantetoksiner

Faggruppen så også behov for å trekke inn folk med spesifikk kompetanse i enkelt saker.

Sekretariatet har ansvar for å sammenstille en samlet utlysning for supplerings av kompetanse i VKM.

Forskning

Hovedkomiteen i VKM har bedt faggruppene om å peke på områder der det er særlige kunnskapsmangler og der det er spesielt viktig at det igangsettes forskning. Medlemmene syntes det var vanskelig å komme med anbefalinger på forskningsprosjekter siden det kunne berøre habilitetsspørsmålet og at dette derfor burde vurderes særskilt i hvert tilfelle.

Faggruppen hadde imidlertid følgende innspill vedrørende kunnskapsmangler/forskningsbehov:

- Større kunnskap/bredde om råvarer benyttet i fôr
- Miljømodeller for det akvatiske miljøet

Bruk av utredningsmidler

Faggruppen ble også bedt om å vurdere aktuelle fagområder som burde utredes nærmere. Det er her først og fremst tenkt på fagområder av betydning for hele- og/eller deler av risikovurderingene som skal utføres av VKM på oppdrag fra Mattilsynet. Det er avsatt midler til ulike utredninger. Faggruppen ble derfor bedt om å vurdere aktuelle områder som bør utredes nærmere.

Kartlegging av forskningsaktiviteter

Hovedkomiteen har bedt faggruppene om å kartlegge forskningsaktiviteter og forskningsmiljøer innen sine respektive ansvarsområder. Det er foreslått i andre faggrupper at sekretariatet benytter seg av et konsulentfirma som kan kartlegge ulike forskningsaktiviteter, Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr mente at mye av denne informasjonen kunne hentes fra Forskningsrådet.

Kurs

Arbeidet med å arrangere kurs i risikoanalyseprinsippet og risikovurderinger for hele VKM har startet. Hovedkomiteen arbeider videre med program for kurset som skal avholdes vår 2005. Faggruppen støttet dette initiativet.

8. Rutiner

Medlemmene sender godtgjørelse/reiseregning til VKM etter hvert møte.

9. Eventuelt

Gro-Ingunn Hemre ble ønsket som nestleder for faggruppen for hele 3-årsperioden.

10. Fastsettelse av nye møtedatoer

Det neste møtet i Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr vil avholdes i på NIFES i Bergen:

- **Onsdag 15. desember.**

Faggruppeleder ordner det praktiske i Bergen (møterom. lunsj etc.)